

ANALIZA 2009

Poduzetnički inkubatori i tehnološki parkovi u RH 2009.

Osnovni podatci o istraživanju

Kao rezultat nastavka projekta Poduzetničkog inkubatora BIOS iz Osijeka i agencije za istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja Audeo, a uz pokroviteljstvo Osječko-baranjske županije i Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, krajem 2009. godine provedeno je istraživanje "Poduzetnički inkubatori i tehnološki parkovi u RH 2009.". Istraživanje predstavlja četvrti dio kontinuiranog longitudinalnog istraživanja započetog 2006. godine s osnovnim ciljem praćenja uvjeta u kojima djeluju poduzetnički inkubatori u Republici Hrvatskoj. Uvidi stečeni ovim istraživanjima mogli bi poslužiti kao okvir za kvalitetniju analizu stanja poduzetničkih inkubatora, poboljšanje uvjeta njihovog rada kroz suradnju i partnerstvo s poduzetnicima, državnim institucijama te lokalnom upravom i samoupravom, ali i kao koristan vodič za osnivače budućih inkubatora.

Neki od konkretnih ciljeva istraživanja uključivali su utvrđivanje:

- Osnovnih podataka o inkubatoru (godina osnivanja, pravni oblik, struktura vlasništva)
- Veličine prostora i njegove iskorištenosti
- Ukupnog broja tvrtki-stanara te broja zaposlenika u njima
- Profila inkubatora (klasični, tehnološki i sl.)
- Opsega usluga koje inkubator pruža i načina njihovog pružanja
- Načina primitka i izlaska tvrtki-stanara
- Načina financiranja inkubatora
- Zadovoljstva pojedinim segmentima rada inkubatora
- Mjerama koje su inkubatori poduzeli u razdoblju trenutne ekonomske krize
- Planova budućeg razvoja

Istraživanje je provedeno putem upitnika koji je e-mailom poslan voditeljima svih inkubatora u RH, uz prethodnu najavu i zamolbu za sudjelovanje u istraživanju. Ovakav način prikupljanja podataka odabran je zbog svoje praktičnosti, imajući u vidu veličinu upitnika (oko 30 pitanja), kao i zauzetost i opseg poslova voditelja inkubatora. S obzirom na tehnologiju prikupljanja podataka odgovori nisu bili anonimni, no svi prikupljeni podatci analizirani su u agregiranom obliku, bez identifikacije bilo kojega pojedinačnog inkubatora.

Poslano je 24, a natrag je pristiglo 16 popunjenih upitnika, što čini stopu povrata od oko 66%. Popis inkubatora koji su sudjelovali u istraživanju naveden je na kraju ove publikacije, a izvođači istraživanja im se još jednom zahvaljuju na pomoći i suradnji.

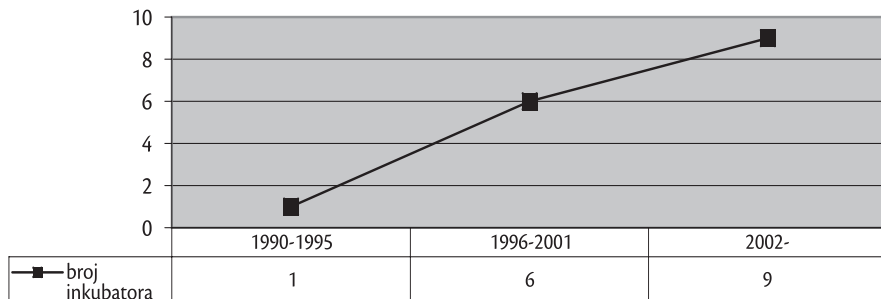
U istraživanju su, putem telefonskih intervjua, po drugi puta sudjelovali i vlasnici tvrtki-stanara. Izvođačima istraživanja bili su dostupni podatci od ukupno 112 stanara, dok je uspješno intervjuirano 63 vlasnika (stopa od oko 56%). Izvođači istraživanja i njima se zahvaljuju na izdvojenom vremenu.

Iako neki od sudionika istraživanja nose nazive tehnoloških parkova, centara i sl., ovdje je iz praktičnih razloga upotrebljavan isključivo izraz "inkubator".

Godina osnivanja i pravni oblik inkubatora

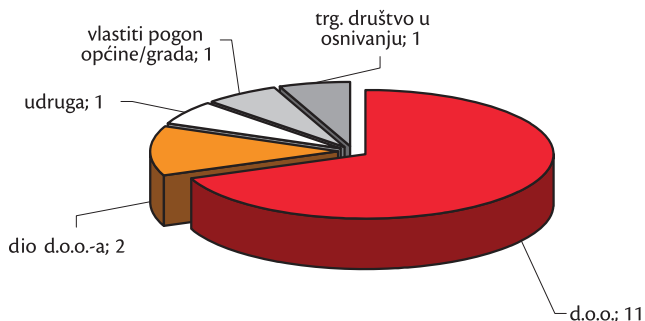
Kao što je vidljivo iz grafikona 1, postoji uzlazni vremenski trend kada je u pitanju osnivanje inkubatora. Naime, većina inkubatora koji su sudjelovali u ovom istraživanju osnovana je u posljednjih 5 do 6 godina (njih 9), a gledamo li prethodna istraživanja od 2002. godine do danas ukupno njih 11.

Grafikon 1 -
GODINA OSNIVANJA INKUBATORA

Kao uvjerljivo najčešći pravni oblik u kojemu djeluju inkubatori pojavljuje se društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.), bilo da su ti inkubatori/tehnološki parkovi zasebno, samostalno trgovačko društvo (11 inkubatora), dio nekog trgovačkog društva (u 2 slučaja) ili trgovačko društvo u osnivanju (1). Dakle, ovakav tip pravnog uređenja inkubatora/tehnološkog parka pronalazimo u gotovo 90% slučajeva.

Grafikon 2
PRAVNI OBLIK INKUBATORA

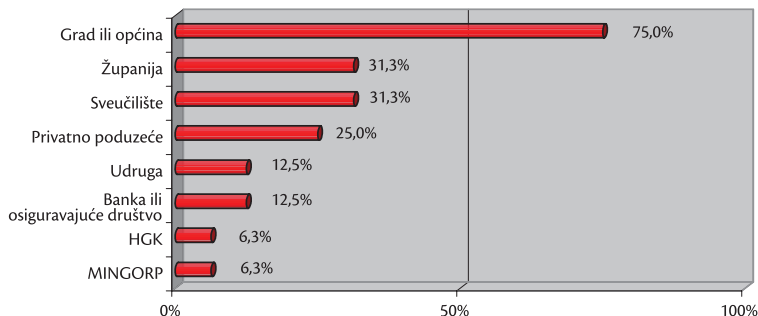

Struktura vlasništva, ukupna površina inkubatora i njezina iskorištenost

Grad ili općina u kojoj se nalaze anketirani inkubatori imaju određeni vlasnički udio u 3/4 inkubatora, a u 6 od anketiranih 16 inkubatora (tj. 37,5%) oni su i jedini vlasnici inkubatora/tehnološkog parka. Iz toga proizlazi da ovakav tip potpornih institucija u velikoj mjeri ovisi o podršci jedinica lokalne samouprave u kojima se one nalaze, bez obzira odakle dolazi inicijativa za osnivanje inkubatora. Zabilježena su i dva inkubatora kojima su jedini vlasnici udruga, odnosno u drugom slučaju privatno poduzeće, a svi ostali imaju nekoliko subjekata koji participiraju u njihovoj vlasničkoj strukturi.

Grafikon 3 –

SUDJELOVANJE U VLASNIČKOJ STRUKTURI (postotak od ukupnog broja inkubatora)

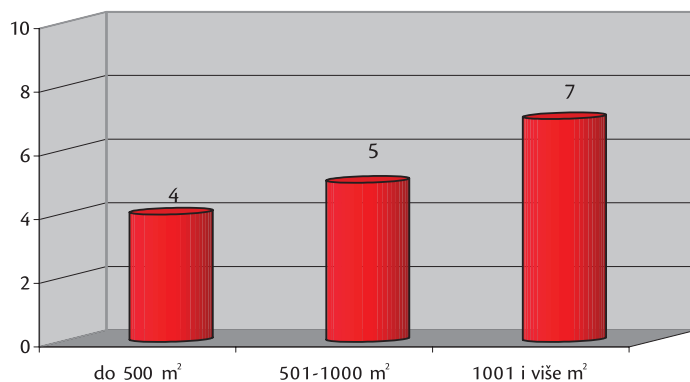
Prosječna površina inkubatora koji su sudjelovali u istraživanju iznosi 1276 m² (aritmetička sredina), odnosno 965 m² (medijan), pri čemu najmanji anketirani inkubator ima 107 m², a najveći 3 921 m² (grafikon 4). Usporedbom s podacima koji će biti iskazani nešto kasnije u ovom izvješću, može se reći da jedna tvrtka-stanar u prosjeku zauzima oko 90 m².

Usporedba s podacima iz prethodnih istraživanja pokazuje značajno povećanje prosječnih prostornih kapaciteta inkubatora i tehnoloških parkova; primjerice 2008. prosječna površina inkubatora iznosila je 1056 m², odnosno 720 m² (medijan), a u 2009. ona je veća za nekih 200 m², što je znatan rast¹.

¹ Primjerice, upravo ove godine BIOS iz Osijeka i Poduzetnički inkubator Pakrac su znatno povećali svoje prostorne kapacitete, što je naravno utjecalo u određenoj mjeri i na ukupan prosjek inkubatora.

Grafikon 4 –

PROSTORNI KAPACITETI INKUBATORA

Trenutna popunjenost prostora u anketiranim inkubatorima trenutno iznosi oko 90%, što je pokazatelj visokog interesa poduzetnika za ovaj tip potpore.

Sami inkubatori u prosjeku zapošljavaju oko 6 djelatnika (uz direktore najčešće se to radi o stručnom osoblju na radu na određenim projektima i sl.). Gledajući pak samo stanare inkubatora i njihovu strukturu, rezultati pokazuju da se u prosjeku u njima trenutno nalazi oko 14 tvrtki-stanara u kojima je u prosjeku zaposleno 4 djelatnika. Drukčije rečeno, u hrvatskim inkubatorima/tehnološkim parkovima u tvrtkama-stanarima u prosjeku je zaposleno oko 53 osobe (ne računajući djelatnike samog inkubatora). Usporedbom s prijašnjim godišnjim istraživanjima vidimo da se u prosjeku povećao broj stanara u inkubatorima što je dovelo i do povećanja broja zaposlenika u tim tvrtkama, no prosječan broj djelatnika koje tvrtke u tim inkubatorima zapošljavaju i dalje se kreće oko 4 zaposlenika. Zapravo veću brojku nije ni bilo moguće očekivati budući da se u inkubatorima i radi o mahom manjim, "mladim" po stažu tvrtkama specifičnih djelatnosti, koje kreću u dosta slučajeva od nule.

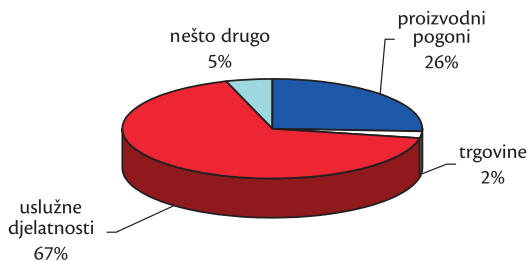
Vrsta inkubatora i struktura stanara

Polovina voditelja svoj je inkubator opisala ili kao klasičan inkubator (raznoliki stanari i iznajmljivanje prostora) ili tehnološki orijentiran inkubator, a velik broj inkubatora orijentiran je ka mladim poduzetnicima². Primjetno je također da se povećao udio onih koji su svoj inkubator definirali kao inkubator orijentiran na izvoz.

Analizom podataka utvrđeno je da se u 90% inkubatora nalaze tvrtke koje se bave uslužnim djelatnostima (najčešće iz IT sektora) a u 2/3 inkubatora nalaze i proizvodne tvrtke. U pojedinim inkubatorima smještene su i neke udruge, potporne institucije i sl., no većinu stanara ipak čine tvrtke.

Na temelju podataka iz ovog istraživanja može se zaključiti da tipičan hrvatski inkubator prema strukturi svojih stanara izgleda otprilike ovako: oko 67% stanara čija je osnovna djelatnost vezana uz pružanje usluga, 26% stanara koji se bave proizvodnjom, oko 5% stanara čine udruge, organizacije ili potporne institucije a 2% čine trgovine (Grafikon 5).

Grafikon 5 –
TIPIČAN HRVATSKI INKUBATOR ČINE...

² U smislu "mladosti" postojanja tvrtke.

Primitak i izlazak stanara iz inkubatora

Od svih pristiglih zahtjeva za ulazak u inkubator, u prosjeku se odobri ulazak za 70% tvrtki, što je vrlo slično rezultatima iz dosadašnja dva istraživanja³. Za razliku od prošlogodišnjeg istraživanja, kada je kao glavni razlog odbijanja novih tvrtki-stanara naveden nedostatak prostora – i to u približno 90% slučajeva – voditelji inkubatora su oko 70% slučajeva odbijanja novih tvrtki-stanara naveli da se radiilo o neadekvatnoj djelatnosti za njihov inkubator, a da je tek u polovini slučajeva to bio nedostatak prostornih kapaciteta.

Uz osnovni preduvjet da je riječ o poduzetnicima-početnicima, kojeg je istaknulo 3/4 voditelja inkubatora, najčešće navedeni razlozi za primanje u inkubator su inovativnost tvrtke (i/ili njezinih proizvoda) i dobar poslovni plan. Nitko nije istaknuo da je jedan od kriterija za ulazak neke tvrtke u inkubator bilo dosadašnje poslovanje (iz prostog razloga jer se najčešće radi o tek otvorenim, start-up poduzećima) ili nečija preporuka.

Što se tiče izlaska tvrtki iz inkubatora, najčešći su razlozi povećanje opsega posla (ovaj razlog navelo je 73,3% inkubatora), istek (u 53,3%) ili pak sporazumni raskid ugovora o boravku u inkubatoru (40%). Kod trećine inkubatora neki od njihovih stanara otišli su iz inkubatora jer su kupili vlastiti poslovni prostor. Neplaćanje režija od strane stanara, te posljedično tome raskid ugovora o boravku u inkubatoru nešto je učestalije nego prijašnjih godina i s time su se susrela 4 inkubatora (od 15 koji su odgovorili na ovo pitanje⁴), a prošle godine to su navela samo 2 inkubatora. *Dosad je iz anketiranih inkubatora izašlo 222 tvrtke ili cca 14 po inkubatoru, a nakon izlaska iz inkubatora barem godinu dana opstalo je oko 90% tvrtki, što ukazuje da su inkubatori u velikoj mjeri ispunili jedan od svojih osnovnih ciljeva – pomoći poduzetnicima u prvoj fazi njihovog poslovanja.*

³ Zapravo čak i identično prošlogodišnjem rezultatu.

⁴ Jedan inkubator nije dao odgovor na ovo pitanje.

Usluge koje inkubatori pružaju i način njihovog korištenja

Iz tablice 1 vidimo da svi inkubatori nude svoje poslovne prostore tvrtkama-stanarima u sva 3 modaliteta: po subvencioniranoj (povoljnijoj od tržišne) i tržišnoj cijeni, a u nekim inkubatorima moguće je biti i bez plaćanja najma, vjerovatno ipak samo u kraćem roku. Najam prostora u pravilu se naplaćuje po povoljnijim cijenama od onih tržišnih, a kod gotovo svih inkubatora subvencionirani dio najma smanjuje se sa dužinom boravka u inkubatoru, odnosno približava se tržišnoj cijeni. Također, iz tablice 1 možemo vidjeti i da većina inkubatora (njih 3/4) ne iznajmljuje svoje prostore po tržišnim cijenama.

Velika većina inkubatora služi kao potporna institucija za svoje stanare na način da im besplatno pronalazi partnere, moguće klijente ili načine dobivanja bespovratnih sredstava i drugih poticaja. Usluge upravljanja kvalitetom, korištenje zajedničkih strojeva, te posebno knjigovodstvo za stanare rijetko su u ponudi usluga hrvatskih inkubatora.

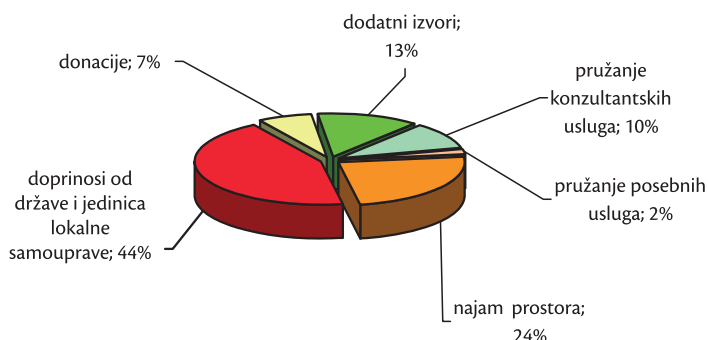
Tablica 1 USLUGE I NAČIN NJIHOVOG KORIŠTENJA

VRSTA USLUGE	NAPLAĆIVANJE USLUGE (u %)			
	TRŽIŠNA CIJENA	SUBVENCIONIRANA CIJENA	BESPLATNA USLUGA	NE NUDE TAKVU USLUGU
najam poslovnog prostora	25	100	13	0
korištenje aparata (npr. fotokopirni aparat, faks i sl.)	6	31	63	6
treninzi i seminari za poduzetnike	13	38	63	13
administrativne usluge	6	31	56	13
pristup Internetu	13	19	56	13
pomoć pri pisanju projekata	0	31	56	19
konzultantske i mentorske usluge	6	31	56	19
pomoć pri pronalaženju financijskih sredstava i poslova	13	19	56	25
marketinške usluge	25	31	50	25
odlasci na sajmove	6	44	31	31
korištenje strojeva (npr. viličari, kombi i sl.)	6	0	19	75
usluge upravljanja kvalitetom	6	6	13	75
knjigovodstvo za stanare	0	13	0	87

Način financiranja i stupanj samodrživosti

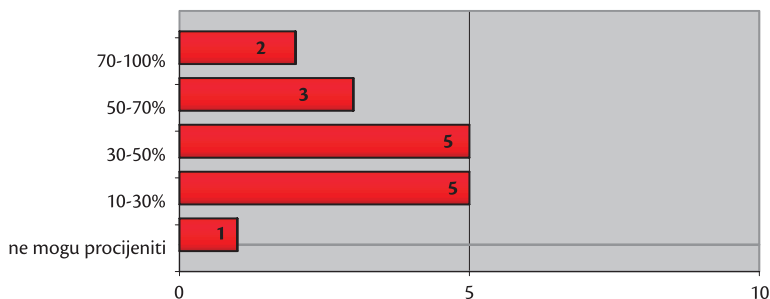
Grafikon 6 prikazuje na koji se način financiraju poduzetnički inkubatori. Vidimo da u prosjeku gradovi, općine, županije ili država pokrivaju gotovo 50% troškova inkubatora, a da se gotovo četvrtina njihovih troškova pokriva (subvencioniranim) najmom prostora. Prema tome, ova dva načina financiranja pokrivaju 70% troškova inkubatora, što je gotovo identično rezultatima prethodnih istraživanja. Međutim, u strukturi preostalih 30% izvora financiranja vidljivo je da se udio dodatnih izvora financiranja s prošlogodišnjih 4% popeo na 13% a da je pružanje posebnih usluga smanjeno s 10% na svega 2%.

Grafikon 6 –
FINANCIRANJE INKUBATORA

Samoodrživost inkubatora u ovom trenutku kreće se najvećim dijelom do približno 50% samofinanciranja (grafikon 7).

Grafikon 7 –
STUPANJ SAMOODRŽIVOSTI

Zadovoljstvo s pojedinim segmentima rada inkubatora, problemi u poslovanju

Kao što govori tablica 2, *voditelji inkubatora najzadovoljniji su kvalitetom rada zaposlenika inkubatora* (ocjena 4,47) te *samom organizacijom inkubatora* (4,20) dok su *najmanje zadovoljni suradnjom s obrazovnim institucijama i bankama*, što je vrlo slično rezultatima prethodnih istraživanja. Pomak učinjen od prošle godine vidljiv je u boljoj ekipiranosti za prijavljivanje na različite projekte EU ili natječe u RH⁵. Ipak, treba naglasiti da je zadovoljstvo svim ovim segmentima na prilično visokoj razini.

Što se tiče problema s kojima se voditelji u svom vođenju inkubatora susreću, vidljive su značajne promjene u odnosu na primjerice istraživanje iz 2008. Naime, u tablici 3. vidimo usporedbu rezultata iz 2008. sa ovogodišnjim i u posljednjoj koloni postotak promjene iz čega su vidljive i značajne promjene u rangu pojedinih odgovora. Ono što je 2008. bio navođen kao ključni problem – nedovoljni prostorni kapaciteti inkubatora – u ovom istraživanju pokazao se kao tek treći, a *najveći problem kojeg su u ovom istraživanju navodili voditelji inkubatora je prevelika ovisnost o donatorima i investitorima*, što je prethodnih godina bio znatno manje navođen problem. *U najvećem su pak porastu neplaćanje najma od strane stanara, ali i nezainteresiranost tvrtki za ulazak u inkubator, koji su trenutno najizraženiji problem.*

⁵ Godine 2008. to zadovoljstvo je na identičnoj skali bilo prosječne vrijednosti 3,56, a 2009. ono iznosi 4,07.

Tablica 2 ZADOVOLJSTVO RADOM INKUBATORA (ocjena od 1 do 5)

	Aritmetička sredina
Kvaliteta rada zaposlenika inkubatora	4,47
Organizacija inkubatora	4,20
Ekipiranost i stručnost za prijavljivanje na projekte EU, natječe u RH i sl.	4,07
Suradnja s jedinicama lokalne uprave i samouprave	4,00
Kvaliteta tvrtki-stanara i njihova spremnost na suradnju i poštivanje obveza	3,93
Suradnja između stanara inkubatora	3,87
Suradnja s obrazovnim institucijama u regiji	3,80
Širok spektar usluga koje inkubator nudi stanarima	3,67
Suradnja s bankama i štedno-kreditnim zadrugama	3,33

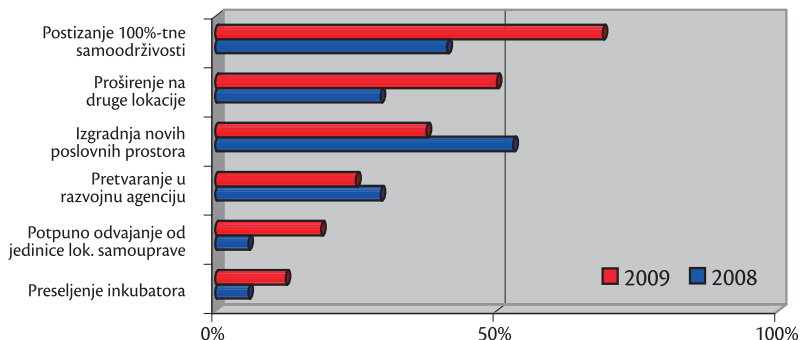
Tablica 3 PROBLEMI U RADU INKUBATORA (1- vrlo rijetko, 5 – vrlo često)

	Aritmetička sredina		% promjene
	2008.	2009.	
Nedovoljni prostorni kapaciteti inkubatora	3,27	3,69	+0,42
Nedostatak financija	3,33	3,60	+0,27
Nezainteresiranost stanara za dodatne usluge poput edukacije, seminara, prijave na natječe itd.	3,93	3,53	-0,40
Prevelika ovisnost o donatorima i investitorima	3,31	3,50	+0,19
Nedostatak šireg interesa javnosti za poduzetništvo	3,20	3,38	+0,18
Loša suradnja i nerazumijevanje lokalne samouprave	2,43	3,00	+0,57
Neplaćanje najma od strane stanara	2,87	2,40	-0,47
Nezainteresiranost tvrtki za ulazak u inkubator	1,86	2,29	+0,43

Planovi razvoja i očekivana potpora

U odnosu na prethodna istraživanja, vidljivo je da je došlo do određenih izmjena u planovima i vizijama inkubatora koje imaju voditelji inkubatora. Naime, *postizanje samoodrživosti inkubatora bio je jedan od prioriteta za 41% voditelja no sada je taj postotak vrlo blizu 70%*. Zamjetniji rast bilježi i planovi o širenju na druge lokacije ili čak i preseljenje inkubatora, a vidljivi pad, vjerovatno kao posljedica ekonomske krize i zaustavljanja daljnjih investicija, primjetan je kod izgradnje novih poslovnih prostora.

Grafikon 8 –
PLANOVI RAZVOJA U BUDUĆNOSTI

Od voditelja se tražilo da navedu koja bi im vrsta potpore u budućnosti bila potrebna od strane pojedinih institucija/organizacija poput Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva, jedinica lokalne uprave i samouprave te stranih organizacija. *Najviše se očekuje pomoći od jedinica lokalne uprave i samouprave (93% voditelja) a najmanje od stranih organizacija (u 60%)*. Od gradova i općina u kojima su locirani inkubatori najčešće očekuju financiranje ili barem suradnju na različitim projektima inkubatora ili pak pronalaženje drugih ili novih prostora za inkubator. Od pripadajućeg Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i vlastitih županija očekuju pak financijska bespovratna sredstva za njih ili njihove stanare. Strane organizacije najviše bi mogle pomoći kroz *know-how* ili kroz zajedničku suradnju na prijavi projekata.

Gotovo polovina inkubatora je proteklih godina dobila sredstva iz različitih EU projekata, a najčešće se radilo o CARDS, PHARE i CIP (*Competitiveness and Innovation Framework Programme*)

Prema mišljenju voditelja inkubatora, poduzetnicima i poduzetništvu uopće *najviše bi se pomoglo kroz smanjenje poreza i pomoću više financijskih poticaja za poduzetništvo*, a sami inkubatori učinili su to kroz dodatna savjetovanja o poslovanju u recesiji (56,3%) ili kroz povećanje broja i raznolikosti subvencioniranih ili besplatnih usluga.

Zadovoljstvo stanara smještajem u inkubatoru

Istraživanje provedeno među stanarima inkubatora/ tehnoloških parkova provedeno je drugu godinu zaredom. Vlasnicima tvrtki-stanara tijekom anketiranja postavljena su samo dva pitanja otvorenog tipa (bez unaprijed ponuđenih odgovora): s čime su najzadovoljniji u svom inkubatoru te što bi htjeli promijeniti, dopuniti i sl.

Odgovori na pitanje o najvažnijem razlogu zadovoljstva s boravkom u inkubatoru kategorizirani su i navedeni u tablici 4 iz koje je vidljivo da su stanari najviše zadovoljni povoljnim ili barem povoljnijim najmom prostora od drugih koji se nude na tržištu. Ako usporedimo to s prethodnim istraživanjem, vidimo da su prije samo godinu dana puno više isticali dobru infrastrukturu (dakle, opremljenost, lokaciju i izgled poslovnog prostora, eventualno internet itd), a da je subvencioniran najam prostora bio tek četvrti rangirani.

Tablica 4 ZADOVOLJSTVO SMJEŠTAJEM U INKUBATORU

Najvažniji razlog zadovoljstva	Udio (%)
1. Povoljan najam prostora	41,2
2. Dobra infrastruktura i prostor - uređenost, veličina i lokacija poslovnog prostora, tehnički uvjeti, internet i sl.	37,3
3. Poslovno okruženje – slične tvrtke, razmjena informacija, sinergijski efekt, neformalna suradnja i sl.	31,3
4. Rad zaposlenika i uprave inkubatora – savjetodavna pomoć, pomoć pri sklapanju poslovnih kontakata i sl.	17,6
5. Logistička podrška – odlasci na sajmove, seminare i sl.	11,8

Nakon toga su u tablici 5 prikazani odgovori na pitanje o onome što bi u inkubatoru trebalo promijeniti, što nedostaje i sl. Vlasnici tvrtki-stanari najčešće su izrazili želju za više mentorskog (savjetodavnog) rada sa stanarima tj. pomoći u sklapanju poslovnih kontakata. Ove godine prilično velik broj vlasnika tvrtki-stanara izjavio je da bi se trebalo razmisliti o smanjenju cijene najma kao jednu od mjera kojom bi im inkubator i subjekti koji su mu vlasnici pomogli u vrijeme gospodarske krize.

Tablica 5 MOGUĆNOSTI POBOLJŠANJA U INKUBATORIMA

Što bi trebalo promijeniti, što nedostaje u inkubatoru?	Udio (%)
1. Više mentorskog rada sa stanarima, pomoć u sklapanju poslovnih kontakata i umrežavanju stanara	41,1
2. Bolja infrastruktura (kvaliteta prostora, tehnički uvjeti)	29,4
3. Logistika – seminari, edukacija i sl.	21,6
4. Veći prostor, bolja lokacija	15,7
5. Smanjivanje cijene najma	11,4

Popis inkubatora koji su sudjelovali u istraživanju

CEPOS, Split

www.cepos.hr

Poduzetnički centar i inkubator Pakrac

www.pc-pakrac.hr

Poduzetnički inkubator BIOS, Osijek

www.inkubator.hr

Poduzetnički inkubator Bjelovar

poslovni-park.hr/poduzetnicki-inkubator

Poduzetnički inkubator BRODIN, Slavonski Brod

www.pi-brodin.hr

Poduzetnički inkubator Gornja Rijeka

www.gornja-rijeka.hr

Poduzetnički inkubator IZAZOV, Rijeka

www.ida.hr

Poduzetnički inkubator Zadar

www.poduzetnicki-inkubator.hr

Regionalna razvojna agencija PORIN, Rijeka

www.porin.hr

Tehnolojsko-razvojni centar u Osijeku

www.tera.hr

Tehnološki centar Split

www.tcs.hr

Tehnološki park Kutina – Impulsni centar

www.kutina.hr

Tehnološki park Varaždin

www.vz.hr

Tehnološki park Zagreb

www.tehnopark.hr

Tehnološko-inovacijski centar Rijeka

www.ticri.hr

Znanstveno-tehnolojski park Sveučilišta

u Rijeci doo, Rijeka

www.step.uniri.hr/hr

Pokrovitelji

**OSJEČKO-BARANJSKA
ŽUPANIJA**

**MINISTARSTVO GOSPODARSTVA,
RADA I PODUZETNIŠTVA**

BIOS
Poduzetnički inkubator
Poduzetnički inkubator
BIOS d.o.o.

Osijek, 31000
J.J.Strossmayera 341
Tel: 031/20-99-55
Fax: 031/20-99-56
bios@osijek.hr
www.inkubator.hr

Audeo
VAŠ PUT DO KLIJENTA
Audeo
agencija za istraživanje tržišta
i ispitivanje javnog mnijenja

Osijek, 31000
J.J.Strossmayera 341
Tel: 031/37-71-21
Fax: 031/37-71-22
Mob: 091/7675636 i 098/9500165
audeo@audeo.hr
www.audeo.hr